

Harrie Weinans in Duitsland kiest voor kwaliteitsaardappelen en biogas

'Het weer is dit jaar helemaal hopeloos'

Twintig jaar geleden had Harrie met zijn familie een groot akkerbouwbedrijf in Appelscha, nu beheert hij met zijn vrouw Denise een groot gemengd bedrijf in Duitsland. Dit jaar is het extreem weer. Na een nat en koud voorjaar volgde een natte zomer. De tarweoogst is amper begonnen, de aardappelen hebben doorwas en de maïs is vier weken vertraagd.

De aardappeloogst zou in volle gang moeten zijn, maar het is rustig op het aardappelperceel van Weinans. Half augustus is meestal zo'n 60 hectare gerooid, nu is er 20 hectare gerooid en de opbrengst van de vroege rassen was met 20 tot 22 ton eenderde lager dan gemiddeld.

Het afgelopen groeiseizoen begon al moeizaam. „Normaal hebben we gemiddeld 420 millimeter regen per jaar. Dit jaar hebben we alleen al in mei 200 millimeter gehad”, zegt Weinans. Behalve nat was het voorjaar ook koud. De vroege aardappelen groeiden traag,

de maïs stond lange tijd stil. „In juli werd het heet en droog. De temperaturen stegen tot 40 graden, de aardappelen lagen meteen plat”, zegt Weinans. „We konden de vroege aardappelen nauwelijks rooien vanwege de kluiten. Eind juli begon het weer te regenen en de eerste helft van augustus was ook nat. We hebben er weer ruim 100 millimeter bij.” De tarweoogst stokte. Half augustus is slechts 20 procent geoogst. Grote delen liggen plat. In de aardappelen zit doorwas. De maïs staat er goed op, met grote kolven, maar het gewas is vier weken later dan normaal. „Hoe

we dit najaar het werk af moeten krijgen, is me een raadsel. Alles schuift in elkaar. Het is een hopeloos jaar.”

Rustig rooien

In een normaal jaar is de aardappeloogst goed rond te zetten, zegt Weinans. „We kunnen rustig rooien. Dat willen we ook, want we telen tafelaardappelen en daar mag niets aan mankeren. We sturen op een onderwatergewicht van 320 voor vastkoken en maximaal 380 voor bloemige ras-

Het aantal knollen is half juni nog veelbelovend, maar door hitte in juli bleef de opbrengst van de vroege aardappelen uiteindelijk steken op 20 ton per hectare.

Een van de percelen van Weinans, 101 hectare aardappelen aan één stuk.

sen, geven veel kali, maken het loof op tijd dood, rooien langzaam, letten er continu op dat de valhoogte niet meer dan 30 centimeter is en dekken de aardappelen meteen af tegen zonnebrand." En als enige in de regio transporteert Weinans zijn aardappelen met onderlossers.

Het product moet beslist goed zijn, vindt Weinans, want aardappelen hebben nog een moeilijke weg te gaan. „Verderop in de keten hebben de mensen beslist niet altijd veel gevoel voor aardappelen. Wat ik aflever, eet ik ook. Dan zie je dat het lang niet altijd goed gaat." Het gaat volgens hem soms al mis bij het afladen. „Als je ziet hoe vaak de aardappelen in het hele verwerkingstraject vallen, daar schrik je van." En pas sinds vorig jaar hebben de Duitse afnemers aandacht voor het leveren van afgeharde aardappelen. „Voorheen rooiden ze groen, maar de supermarkten willen die vellende aardappelen niet meer."

Weinans rooit zijn tafelaardappelen van half juli tot begin oktober. Half oktober is er vaak een koude periode, heeft Weinans ervaren. Dan moeten de aardappelen van het land zijn. Alle aardappelen gaan naar Hans Willi Böhmer Verpackung und Vertrieb, een grote kleinverpakker met vijf vestigingen verspreid over Duitsland. De verpakker levert vooral aan supermarkten. Een van de vijf pakstations van Böhmer is gevestigd in Adersleben, twaalf kilometer van Kroppenstedt. „Een kwartier rijden." De aardappelen worden daar meteen gesorteerd, gewassen en verpakt.

Weinans teelt veel verschillende rassen. „Het afleverseizoen is opgedeeld in vier afleverpe-

Percelen tot de horizon

„Hier stond ik toen, samen met mijn broer." Een paar kilometer buiten het dorp Kroppenstedt, achter het bedrijf van Harrie Weinans, maakt de halfverharde landweg een scherpe bocht. Aan alle kanten liggen grote landbouwpercelen en de grond is prima. Geen wonder dat de broers toen, in november 1989, meteen verkocht waren. „De nadelen van het bedrijf en van het boeren hier zagen we toen al niet meer zo duidelijk", zegt Weinans. Meteen na de Duitse eenwording emigreerden ze naar Duitsland en namen een staatsboerderij in Kroppenstedt over.

Dat de broers gearmeerd waren van de grote percelen, was geen wonder. Ze teelden rond Appelscha 400 hectare aardappelen. „Onze percelen lagen in een straal van 50 kilometer rond het bedrijf en het waren grotendeels kleine stukken grond. Soms moesten we twee, drie keer per dag de machines verhuizen naar het volgende perceel. We zaten zo vaak met ons grote materiaal op de weg en het was toen al zo druk. In Nederland stikt het van de mensen. Op onze manier boeren was hopeloos."

In eerste instantie was emigratie nog niet in beeld. De akkerbouwers zochten huurpercelen over de grens in Duitsland, in de hoop dat daar grotere percelen waren. Dat

bleek moeilijk. Aardappelland was duur, de percelen toch niet groot genoeg. „Toen belde een makelaar of we in het Oosten wilden kijken. We zaten toen in een gebied met veel stenen. Ook niet ideaal. Twee maanden later belde de makelaar over het bedrijf in Kroppenstedt. We gingen kijken en toen was het snel besloten." Het bedrijf in Friesland werd verkocht en in voorjaar 1991 kwamen de broers op het bedrijf in Kroppenstedt.

„Je kunt hier wel boer zijn en daarmee geld verdienen", zegt Harrie Weinans bijna twintig jaar later. Inmiddels leidt hij het bedrijf met zijn vrouw. Maar hij zou het geen tweede keer doen. „Het leverde veel stress op. Het is hier heel anders boeren. De makelaar had het mooi voorgespiegeld en op papier leek het anders dan het in werkelijkheid was", zegt Weinans. De akkerbouwer praat liever over de meevallers dan over de tegenvallers, maar enkele moeilijke zaken wil hij wel benoemen. Werken met personeel is daar een van. „Daar verkrijg je je op. Zeker als er ook nog een groot cultuurverschil is." En de pachtcontracten vergen veel werk door de vele grondeigenaren. Het is een dagtaak voor een van de medewerkers van het bedrijf. In het eerste jaar tekenden ze met 800 landeigenaren een overeenkomst.

rioden en er zijn drie verschillende kooktypen. In overleg met de afnemer kiezen we de rassen waarmee we in elke periode bloemige, vastkokende en een tussensoort aardappel kunnen leveren", legt de akkerbouwer uit. Hij sluit daarvoor geen contracten af en dat is opmerkelijk in Duitsland. „We hebben een

goede relatie. We weten wat we aan ze hebben en dat is wederzijds."

Zelf sorteren en transporteren
Veertig procent van de aardappelen van Weinans gaan afluand naar het verpakkingsbe- ▶

„Een kistenbewaring werkt mooi, maar het nadeel is dat je schuren altijd vol zijn"

Harrie Weinans

Het bedrijf

Harrie Weinans heeft met zijn vrouw Denise in Kroppenstedt een gemengd bedrijf. Kroppenstedt ligt in de deelstaat Saksen-Anhalt, op dertig kilometer zuidwest van Maagdenburg, in de regio Magdeburger Börde. De vruchtbare grond bestaat uit löss. Het bedrijf telt 1.800 hectare. Daarop telen ze 260 hectare tafelaardappelen, rassen Adora, Belana, Derby, Krone, Platina, Presto, Santé en Vasko. Verder telen ze 600 hectare winterarwe, 700 hectare maïs, 140 hectare luzerne en 100 hectare grasland. De melkveetack telt 1.600 koeien inclusief jongvee en het bedrijf heeft drie biogasinstallaties. Daarin wordt biogas gemaakt uit 25.000 kuub rundveedrijfmest en 25.000 ton maïs. Dat wordt omgezet in stroom. De drie installaties hebben gasgeneratoren met een gezamenlijk vermogen van 1,5 MW. Op het bedrijf werken 35 mensen in vaste dienst.

drijf in Adersleben. Tussen vier en vijf uur 's middags hoort Weinans of het pakstation de volgende dag aardappelen nodig heeft en hoeveel. Het bedrijf root met twee rooi-machines en kan dagelijks maximaal twaalf vrachten van 20 tot 25 ton leveren. In het winterseizoen worden de aardappelen op het eigen bedrijf gesorteerd voordat ze naar de afnemer in Adersleben worden gebracht.

De aardappelen in de opslag zitten grotendeels in een moderne kistenbewaring. De kisten hebben een stalen frame. „Volledig houten kisten zijn hier te snel stuk.“ In een van de oude schuren van het voormalige staatsbedrijf slaat Weinans nog losgestort product op. Hij denkt erover om ook de laatste bewaarplaats opnieuw in te richten zodat hij alle aardappelen in kisten kan bewaren. „Dat werkt mooi, maar het nadeel is dat je schuren altijd vol zijn“, verklaart hij zijn twijfels. In de zomer staan in deze bewaarplaats machines en werktuigen opgeslagen. Een andere loods houdt hij daardoor vrij om tijdens de graanoogst tijdelijk graan op te slaan. „Dat is bedoeld als buffer, voor onszelf en voor de afnemer. Wij kunnen altijd doorgaan met de oogst, de afnemer kan het ophalen wanneer het hem past. Overdag of 's nachts, dat maakt hier niet uit. Dat is voor de afnemer in die piekperiode een logistiek voordeel.“

Digestaat mooie meststof

Stilstand is achteruitgang, is het credo van Weinans. Toch investeert hij niet in uitbreiding van het aardappelareaal. „Dat loopt goed, we kunnen het in alle rust doen.“ Het bedrijf heeft fors geïnvesteerd in biogas. Sinds een jaar zijn drie installaties in functie. Ze worden gevoed met rundveedrijfsmest en snijmais van het eigen bedrijf. Met het gas wordt elektriciteit opgewekt. Weinans sluit niet uit dat hij in de toekomst het biogas gaat invoeren in het gasnet. „Bij een capaciteit van meer dan 2,4 MW is dat interessant. De biogastechniek is daarvoor geschikt, maar om het op te werken tot aardgaskwaliteit is in de praktijk nog een probleem“, zegt Weinans.

Een voordeel van de biovergister is dat er met het digestaat een mooie meststof overblijft, zegt Weinans. Voor het uitrijden daarvan staat een Holmer Terra Variant in de schuur. De machine heeft een inhoud van 21 kuub. Voor een overbemesting in graan, met 12 tot 15 kuub per hectare, wordt de machine op smalle banden gezet zodat hij door de spuitsporen rijdt. „Ik wilde eigenlijk al naar vaste rijpaden en een vaste werkbreedte van 36 meter. Maar dat is er nog niet van gekomen.“ ■

Een van de drie vulstations van de biogasininstallaties. Jaarlijks gaat er 25 duizend ton drijfmest in en evenveel tonnen energiemais.

Door de kou waren de vroege aardappelen laat in ontwikkeling. Half juni stond het perceel nog niet dicht.

Sinds een jaar zijn de drie biogasininstallaties volop in productie. Met het gas wordt stroom opgewekt.

